

Het voorlopig bewind.

Een manier om het vermogen
te beschermen ...

van wie het
niet meer kan.

Het voorlopig bewind

u vindt in deze gids ...

I. Inleiding	1
II. De procedure	4
III. De keuze van de voorlopige bewindvoerder	8
IV. De gevolgen van het voorlopig bewind	10
V. De vertrouwenspersoon als tussenpersoon tussen de te beschermen persoon en de voorlopige bewindvoerder	14
VI. Rapporten van de voorlopige bewindvoerder	16
VII. Wordt de voorlopige bewindvoerder bezoldigd?	18
VIII. Bestaan er andere manieren om zich te beschermen wanneer men voelt dat het beheer van zijn vermogen te ingewikkeld wordt om het zelf waar te nemen?	19

I. Inleiding

► **Waarom een brochure over het voorlopig bewind?**

Steeds vaker worden de notarissen en de Koning Boudewijnstichting aangesproken door personen die bij hun successieplanning ook willen nadenken over hoe hun vermogen moet worden beheerd als zij het slachtoffer van een ongeval of een ziekte zouden worden en zij hun wil niet langer kunnen uitdrukken.

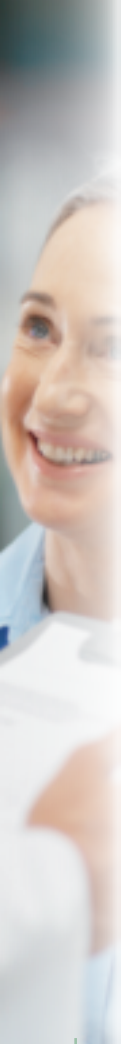
De Koning Boudewijnstichting heeft een grondige studie gedaan naar de levenskwaliteit van personen met dementie (met name naar projecten voor vroegtijdige zorgplanning), met als uitgangspunt dat “failing to plan is planning to fail”. De studie onderzoekt de manier waarop iedereen de organisatie van het laatste deel van zijn leven kan plannen en hoe de zorgverstrekkers met deze wensen rekening kunnen houden.

Als aanvulling op dit initiatief verschaft deze brochure een aantal praktische richtlijnen en antwoorden op vaak gestelde vragen aan personen die geïnteresseerd zijn in de plaatsing onder voorlopige bewindvoering en in andere manieren om zich bij het beheer van hun vermogen te laten bijstaan.

Hoewel de huidige wetgeving ongetwijfeld voor verbetering vatbaar is, bevat ze toch al een aantal mogelijkheden waarvan nog te weinig gebruik wordt gemaakt, omdat ze onbekend zijn.

Momenteel wordt er gewerkt aan een nieuwe wetgeving die enkele regels die nu van kracht zijn, zal wijzigen. Zodra deze wet effectief is, zal deze brochure geactualiseerd worden.





► Wat houdt de plaatsing onder voorlopige bewindvoering in?

Volgens artikel 488bis van de wet van 18 juli 1991 “kan de meerderjarige die, geheel of gedeeltelijk, zij het tijdelijk, wegens zijn gezondheidstoestand, niet in staat is zijn goederen te beheren, met het oog op de bescherming ervan, een voorlopige bewindvoerder toegevoegd worden, als hem nog geen wettelijke vertegenwoordiger werd toegevoegd”.

De plaatsing onder voorlopige bewindvoering is dus meestal een radicale maatregel die de

bescherming beoogt van meerderjarigen die hun goederen niet langer zelf kunnen beheren. Dit gebeurt door hun een persoon toe te voegen die in hun naam – en om de bescherming van hun vermogen te verzekeren – de maatregelen en beslissingen over dit vermogen zal nemen.

De bevoegdheden van de voorlopige bewindvoerder kunnen beperkt zijn (restrictieve beschrijving). In de praktijk echter gaat het meestal om een algemene vertegenwoordiging en dus, daarmee samenhangend, de onbekwaamverklaring van de te beschermen persoon.

De wet van 1991 beoogt een grotere flexibiliteit en wil de magistraten in staat stellen zich aan elke situatie aan te passen. Ze wil de bescherming van de kwetsbare of kwetsbaar geworden personen die het risico lopen financieel te worden misbruikt, verzoenen met de individuele vrijheid waarop iedereen recht heeft. Toch gaat het om een ingrijpende maatregel die de beschermde personen vaak onbekwaam verklaart om hun goederen te beheren en beslissingen te nemen. Het blijkt overigens dikwijls moeilijk om aan de toestand van onbekwaamheid een einde te maken.

“In het algemeen is het publiek onvoldoende geïnformeerd over de plaatsen waar men terecht kan voor eerstelijnsbijstand. Daarnaast kent het ook de mogelijkheden niet die men kan benutten vooraleer een juridische maatregel van toepassing wordt.”

[De bescherming van de persoon met dementie en van zijn goederen, publicatie van de Koning Boudewijnstichting, p. 97].

► Wie komt in aanmerking voor de plaatsing onder voorlopige bewindvoering?

In theorie geldt de plaatsing onder voorlopige bewindvoering voor meerderjarigen die geheel of gedeeltelijk, tijdelijk of definitief, om gezondheidsredenen het vermogen verliezen om hun goederen te beheren. Het kan gaan om een lichamelijke of geestelijke onbekwaamheid.

Deze onbekwaamheid moet worden geattesteerd door een omstandige geneeskundige verklaring (zie verder).

Omdat het om een ingrijpende maatregel gaat, mag hij in de praktijk slechts worden opgelegd aan personen die in aanzienlijke mate het vermogen zijn verloren om beslissingen te nemen en hun goederen te beheren, en dit voor onbepaalde tijd. In alle andere gevallen zullen soepeler formules meer aangewezen zijn.

De wet op het voorlopig bewind betreft personen getroffen door een geestesziekte [die vroeger onder de wet op de afgedwongen plaatsing vielen], personen met een geestelijke handicap, personen die het slachtoffer zijn geweest van een ongeval of die worden getroffen door een lichamelijke handicap die hen tijdelijk of definitief belet hun goederen te beheren (bijvoorbeeld personen in coma) en oudere personen, in die mate dat ze getroffen zijn door een gebrek dat hen belet hun goederen nog te beheren.



II. De procedure

► Hoe verloopt de procedure voor de plaatsing onder voorlopige bewindvoering?

De aanstelling van een voorlopige bewindvoerder verloopt als volgt:

- De neerlegging van een **verzoekschrift** bij de griffie van het vredegericht van de verblijfplaats van de te beschermen persoon (daar waar hij daadwerkelijk woont, niet waar hij gedomicilieerd is). Dit verzoekschrift kan worden ingediend door de te beschermen persoon, zijn familie (bijvoorbeeld de huwelijkspartner of de kinderen), elke andere belanghebbende (een buur, een maatschappelijk werker, een schuldeiser, ...) of de procureur des Konings.

Het moet worden ondertekend door de verzoeker of zijn advocaat. Bij het verzoekschrift moet een bewijs van verblijfplaats worden gevoegd, zodat de vrederechter de

oproeping tot de zitting kan sturen naar het wettelijke adres van de te beschermen persoon, alsook een omstandige geneeskundige verklaring (niet ouder dan 15 dagen voor de dag van neerlegging van het verzoekschrift). Het verzoekschrift kan wensen en voorstellen bevatten met betrekking tot de keuze van de voorlopige bewindvoerder en de aard en omvang van diens bevoegdheden. De neerlegging van het verzoekschrift is gratis. In sommige gevallen kan de vrederechter zelf een voorlopige bewindvoerder aanstellen, bijvoorbeeld bij een verzoek tot opnemering ter observatie van een geesteszieke;

- De tussenkomst van de **vrederechter**, die de te beschermen persoon en de naasten die bij hem wonen oproept (de vrederechter kan zich ook begeven naar de plaats waar beschermde persoon woont). Hij onderzoekt het verzoek en neemt de beslissing tot plaatsing onder voorlopige bewindvoering. Er kunnen eventuele reiskosten zijn.

- De **bekendmaking van de beslissing**. De betrokken persoon en zijn naasten worden persoonlijk van de beslissing op de hoogte gebracht, net als de burgemeester van de verblijfplaats van de te beschermen persoon, zodat de beslissing in het bevolkingsregister kan worden aangetekend.
- De **publicatie van de maatregel**. De beslissing wordt in principe in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd en een dossier wordt op de griffie van de rechtbank van de verblijfplaats van de te beschermen persoon neergelegd. Dit systeem blijkt ontoereikend te zijn, want weinig mensen lezen het Belgisch Staatsblad en zijn er dus van op de hoogte dat een bepaalde persoon onder voorlopige bewindvoering wordt geplaatst.

De wet bepaalt dat het verzoekschrift kan worden neergelegd door:

- de persoon zelf (die bij zijn verzoekschrift de door de wet vereiste geneeskundige verklaring voegt die minder dan 15 dagen oud is)
- elke belanghebbende (die de hoedanigheid waarin hij tussenkomt zal moeten bewijzen)
- de procureur des Konings

De vrederechter bepaalt de bevoegdheden van de voorlopige bewindvoerder, rekening houdend met de aard en de samenstelling van de te beheren goederen alsook met de gezondheidstoestand van de te beschermen persoon.

Inlichtingen over de procedure kunnen worden ingewonnen bij:

- Een notaris: hij kan het ontwerp van de te verlijden aktes laten zien en de te beschermen persoon en/of zijn naasten adviseren. Uiteraard is het niet de notaris die de uiteindelijke beslissing neemt, maar de vrederechter.
- Een advocaat, bij voorkeur gespecialiseerd in dergelijke zaken. Hij kan het verzoekschrift neerleggen en eventueel aan de vrederechter een vertrouwenspersoon suggereren die in aanmerking komt om voorlopig bewindvoerder te worden.
- De griffier van het vredegerecht, over de te vervullen formaliteiten.





► **Wie wordt door de vrederechter opgeroepen?**

De personen die bij gerechtsbrief worden opgeroepen, worden partij in het geding, tenzij ze verzet aantekenen. Ze worden gehoord door de vrederechter, eventueel in aanwezigheid van hun advocaat. Het gaat om de te beschermen persoon, eventueel diens vader en/of moeder, de huwelijks-partner of de wettelijk samenwonende. Ook de vertrouwenspersoon is aanwezig (zie verder).

De vrederechter moet de te beschermen persoon ontmoeten.

De griffier moet de andere familieleden die in het verzoekschrift worden vermeld bij gerechtsbrief informeren. Zij kunnen vragen te worden gehoord of kunnen hun opmerkingen schriftelijk meedelen.

► **De uitgebreide geneeskundige verklaring**

Deze verklaring dient bij het verzoekschrift te worden gevoegd, tenzij in spoedgevallen. Ze beschrijft de gezondheidstoestand van de te beschermen persoon en de symptomen die de vrederechter in staat moeten stellen te beslissen of de maatregel noodzakelijk is.

De arts moet van mening zijn dat de persoon zijn goederen niet langer kan beheren. Hij moet vermelden of de te beschermen persoon zich kan verplaatsen en nog kennis kan nemen van de rekenschap van het beheer.

De meeste griffies stellen formulieren ter beschikking die de artsen als basis kunnen gebruiken.

Deze geneeskundige verklaring kan worden afgeleverd door de behandelende geneesheer van de te beschermen persoon of door elke andere arts. Indien de persoon een geneeskundig onderzoek weigert, stelt de arts deze weigering en de omstandigheden ervan vast.

In spoedgevallen kan het verzoekschrift worden ingediend zonder geneeskundige verklaring; die zal later door de vrederechter worden opgevraagd.

Sommige huisartsen weigeren de geneeskundige verklaring af te leveren om de vertrouwensrelatie die ze met hun patiënt hebben niet te schaden. Anders kan de huisarts, wegens zijn nauwe band met de verschillende generaties, bijvoorbeeld in een vertrouwensconflict tussen een ouder en diens kinderen terechtkomen.



III. De keuze van de | voorlopige bewindvoerder

► **Wie kiest de voorlopige bewindvoerder en wijst hem aan?**

Het is opnieuw de vrederechter van de verblijfplaats van de te beschermen persoon die de voorlopige bewindvoerder aanwijst.

Daartoe zal de rechter eerst het “Centraal Register der Verklaringen betreffende de Aanwijzing van een Voorlopige Bewindvoerder” raadplegen en nagaan of de te beschermen persoon hieromtrent geen wensen heeft uitgesproken. Sinds 2003 kan iedereen immers zijn voorkeur geven over de persoon die als zijn voorlopige bewindvoerder moet worden aangewezen wanneer hij niet langer zijn goederen kan beheren. Daartoe hoeft hij enkel een eenzijdige verklaring van voorlopig bewind in te vullen bij de vrederechter van zijn verblijfplaats of bij een notaris. Hoewel het om een eenvoudige en goedkope formaliteit gaat, is ze helaas weinig bekend en wordt ze te weinig toegepast. Toch zou ze vele mensen kunnen geruiststellen die, terecht, vrezen dat belangrijke

beslissingen zullen worden overgelaten aan derden die ze niet kennen of die ze – in bepaalde gevallen – liever niet aangesteld zien. De vrederechter moet rekening houden met de voorkeur die in de eenzijdige verklaring wordt gegeven, behalve in uitzonderlijke omstandigheden of om zwaarwichtige redenen die hij moet motiveren.

Indien er geen eenzijdige verklaring is, kan de rechter zich laten leiden door eventuele voorstellen die in het verzoekschrift worden gedaan, maar hij is daartoe niet verplicht. Wanneer geen enkele wens kenbaar is gemaakt, verkiest de wet – indien mogelijk – een familiale boven een professionele voorlopige bewindvoerder. Het kan dan gaan om de vader en/of de moeder van de te beschermen persoon, de huwelijkspartner, de samenwonende of een ander lid van de naaste familie.

Dit voorschrift wordt echter niet door alle rechters gevolgd. Zij benadrukken de voordelen, op het gebied van competenties, van een professionele bewindvoerder en kiezen dan ook voor een

advocaat, een accountant of een maatschappelijk werker. Dit is met name het geval wanneer het beheer heel complex blijkt te zijn of wanneer er geen eensgezindheid binnen de familie is.

De rechter kan in uitzonderlijke gevallen ook beslissen twee voorlopige bewindvoerders aan te stellen. Dit kan een goede oplossing zijn voor het beheer van een complex vermogen.

Een familiale bewindvoerder kan zijn eventuele opvolger aanduiden door een verklaring bij de vrederechter neer te leggen.

De meeste professionele bewindvoerders zijn advocaten, maar ook notarissen, financieel deskundigen of accountants kunnen deze rol vervullen. Er is soms kritiek op het feit dat het aantal dossiers dat aan een professionele bewindvoerder wordt toegekend niet beperkt wordt.

► Hoe weten we of iemand een voorafgaande wilsverklaring heeft opgesteld?

Sinds 2005 bestaat een “Centraal Register van de Verklaringen betreffende de Aanstelling van een Voorlopige Bewindvoerder”. Dit register wordt beheerd door de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat.

De rechters moeten dit register raadplegen voordat ze een beslissing over voorlopige bewindvoering nemen. Het register bevat alle verklaringen die bij een vrederechter of een notaris zijn neergelegd.

Iedereen kan te allen tijde zijn verklaring over de voorkeur voor een voorlopige bewindvoerder herroepen of wijzigen. De vrederechter of de notaris die deze informatie ontvangt, moet de vrederechter of de notaris die de oorspronkelijke verklaring heeft gekregen hiervan op de hoogte brengen, en de oorspronkelijke akte zal worden gewijzigd.



IV. De gevolgen | van het voorlopig bewind

► Wat zijn de bevoegdheden en de plichten van de voorlopige bewindvoerder?

De rechter kan de omvang van de bevoegdheden van de voorlopige bewindvoerder aanpassen aan de graad van onbekwaamheid van de te beschermen persoon en de omvang van zijn vermogen. Hij kan deze bevoegdheden heel beperkt omschrijven, bijvoorbeeld enkel bijstand bij gevaarlijke handelingen. Meestal krijgt de

voorlopige bewindvoerder echter een bevoegdheid van algemene vertegenwoordiging. Dat betekent dat hij het gehele vermogen van de persoon onder voorlopig bewind kan beheren.

De bewindvoerder moet voor elke reeks handelingen die hij wenst te verrichten een specifieke voorafgaande machtiging aan de rechter vragen: een gebouw verkopen of kopen, een hypotheek toestaan, de persoon in rechte te vertegenwoordigen als eiser(es) (behalve

De wet dat de rechter de voorlopige bewindvoerder moet aanstellen “met inachtneming van de aard en de samenstelling van de te beheren goederen, de gezondheidstoestand van de te beschermen persoon en zijn gezinstoestand”. De rechter is dus vrij de voorwaarden van de maatregel aan te passen en te kiezen voor een bijzonder vertegenwoordigingsmandaat of een bijstandsmandaat. De rechter kan zijn beschikking – en de omvang van de bevoegdheden van de voorlopige bewindvoerder – ook aanpassen aan de evolutie van de gezondheidstoestand van de beschermde persoon.

Van deze mogelijkheid zou vaker gebruik moeten worden gemaakt, want zo kunnen personen die nog bepaalde competenties kunnen uitoefenen een maximale autonomie behouden en eventueel zelf voor bijstand kiezen. Op die manier kunnen ze hun voorlopige bewindvoering beter aanvaarden en positiever beleven.

uitzonderingen), schenkingen aanvaarden, ... Zo ook mag de voorlopige bewindvoerder – behalve indien die strikt noodzakelijk is en de rechter dit goedkeurt – de souvenirs en andere persoonlijke voorwerpen van de te beschermen persoon niet vervreemden.

Uiteraard mag de voorlopige bewindvoerder niet tussenkomen in de keuze van arts en in de bezoeken van de beschermde persoon.

De voorlopige bewindvoerder ziet erop toe dat de sociale wetgeving wordt toegepast ten gunste van de beschermde persoon (het verkrijgen van sociale voordelen of uitkeringen).

De voorlopige bewindvoerders zijn geen schatbewaarders, maar moeten erover waken dat de persoon een behoorlijke levenskwaliteit heeft.

► Kan de voorlopige bewindvoerder de woonplaats van de beschermde persoon kiezen?

De wet bepaalt dat de woning van de beschermde persoon en het huisraad zo lang mogelijk te zijner beschikking moeten blijven. De personen zijn vrij om er zelf over te beschikken. De voorlopige bewindvoerder mag in geen geval beslissen waar een persoon moet wonen.

Indien een persoon zich in een toestand van gevaar voor zichzelf of voor de anderen zou bevinden, moet men zich beroepen op de wet van 26 juni 1990 over de 'opneming ter observatie'.

Indien het nodig blijkt een huur op te zeggen of het huis te verkopen, is een machtiging nodig van de vrederechter, die de beschermde persoon moet horen. Souvenirs en andere persoonlijke voorwerpen moeten met de persoon meegaan.

▶ Wat zijn de gevolgen van het voorlopig bewind voor de beschermde persoon en zijn familie?

De beschermde persoon kan niet langer geheel of gedeeltelijk over zijn vermogen beschikken. De familie beschikt niet over het recht tussen te komen in het beheer van de goederen van de beschermde persoon. Het is uiteraard wenselijk dat ze in een sfeer van vertrouwen met de voorlopige bewindvoerder kan samenwerken.

▶ Wat gebeurt er als de beschermde persoon toch vermogensrechtelijke handelingen stelt?

De handelingen gesteld door de beschermde persoon kunnen worden geannuleerd door zijn voorlopige bewindvoerder, zijn erfgenamen of hemzelf als hij opnieuw bekwaam zou worden verklaard. De annulering kan worden gevraagd voor alle handelingen die worden gesteld na neerlegging van het verzoekschrift, zelfs wanneer nog geen bewindvoerder is aangesteld.

De **aanstelling** van een voorlopige bewindvoerder is niet alleen moeilijk voor de persoon zelf, maar ook voor de familie, die zich misschien aan de kant geplaatst of miskend voelt. De voorlopige bewindvoerder moet de familie op de hoogte houden van algemene feiten maar mag geen vertrouwelijke informatie onthullen.

► **Kan men schenkingen doen of een testament opstellen wanneer men onder voorlopig bewind is geplaatst?**

Via een verzoekschrift gericht aan de vrede-rechter kan een persoon onder voorlopig bewind uitdrukkelijk een machtiging vragen om een of meer schenkingen te doen of een testament op te stellen. De rechter kan dit weigeren indien hij van mening is dat de persoon niet langer voldoende gezond van geest is, of als hij daartoe gedwongen lijkt door een belanghebbende derde.

De meeste rechters eisen de ontwerpakte van de schenking te zien voordat ze hun toestemming geven.

Let wel: alleen de persoon onder voorlopig bewind mag dit verzoekschrift tot machtiging indienen. De voorlopige bewindvoerder mag dit niet in zijn plaats doen.



V. De vertrouwenspersoon, | schakel tussen de te beschermen persoon en de voorlopige bewindvoerder

Sinds de wijziging van de wet in 2003 heeft de wetgever de figuur van de “vertrouwenspersoon” wettelijk gemaakt (artikel 488bis, §4 Burg. Wb.); deze persoon fungeert als tussenpersoon tussen de te beschermen persoon en de voorlopige bewindvoerder.

De keuze van vertrouwenspersoon kan worden aangegeven door de te beschermen persoon of door een derde (die de redenen voor zijn tussenkomst zal moeten motiveren).

Zoals men zijn voorlopige bewindvoerder kan kiezen, kan men nu ook zijn voorkeur voor een bepaalde vertrouwenspersoon aanduiden.

Er is geen specifieke formaliteit vereist voor dit verzoek, dat zelfs mondeling kan worden gedaan, door de te beschermen persoon of door een derde.

Een vertrouwenspersoon aanwijzen kan opportuun blijken wanneer de voorlopig bewindvoerder een professioneel bewindvoerder is die de beschermde persoon niet kent. Heel wat beslissingen betreffen immers zowel het beheer van de goederen als het privéleven, en de vertrouwenspersoon kan als woordvoerder van de te beschermen persoon fungeren.

Bijvoorbeeld: naar welk soort rusthuis zou de te beschermen persoon willen gaan? Heeft de persoon een realistische kijk op zijn patrimoniale middelen? Hoe kan men zo goed mogelijk beslissen over het budget voor zijn huisvesting? Terwijl de voorlopige bewindvoerder moet toezien op de materiële haalbaarheid van de persoonlijke beslissingen, kan de vertrouwenspersoon hem informeren over de wensen van de te beschermen persoon.

De vertrouwenspersoon kan dus, onder bepaalde voorwaarden, waardevolle hulp bieden aan de beschermdde persoon en de voorlopige bewindvoerder. Hij is het best geplaatst om de behoeften van de beschermdde persoon te kennen en uit te drukken. Hij kan ook de vrederechter informeren als de bewindvoerder zijn taken niet langer behoorlijk uitvoert of als zich andere problemen voordoen.

De vertrouwenspersoon moet regelmatig worden geïnformeerd over de toestand van de beschermdde persoon.

Deze mogelijkheid is nog te weinig bekend en er wordt te weinig gebruik van gemaakt.



VI. Rapporten

van de voorlopige bewindvoerder

► Bij wie moet de voorlopige bewindvoerder verslag uitbrengen?

De voorlopige bewindvoerder moet verslag uitbrengen bij de vrederechter, bij de beschermde persoon (afhankelijk van diens gezondheids-toestand) en desgevallend bij de vertrouwenspersoon. De vrederechter kan eveneens vragen de familie, maatschappelijk werkers of andere hulpverleners te informeren.

Sinds de wet van 2003 moet de voorlopige bewindvoerder daarenboven op regelmatige basis overleg plegen met de te beschermen persoon of met de vertrouwenspersoon, meer bepaald over de bedragen die ter beschikking worden gesteld.

Een beginrapport waarin de vermogenstoestand en de inkomstenbronnen van de te beschermen persoon worden uiteengezet, is verplicht.

De daaropvolgende rapporten dienen jaarlijks te worden uitgebracht. Naast de patrimoniale en financiële aspecten moet de bewindvoerder ook de datums meedelen van de ontmoetingen (minstens twee per jaar) met de beschermde persoon en, indien er een is, met de vertrouwenspersoon.

Het is belangrijk dat hij ook de materiële levensomstandigheden en het levenskader van de beschermde persoon vermeldt. Daartoe moet minstens één keer een bezoek worden gebracht aan de te beschermen persoon in de plaats waar hij verblijft.

“Niet-professionele” voorlopige bewindvoerders ondervinden soms problemen om dergelijke rapporten op te stellen en in te dienen, maar ze kunnen worden geholpen door “modelformulieren” die sommige vrederechters aanbieden.

► Kan men het voorlopig bewind beëindigen en hoe?

Het voorlopig bewind kan voor een beperkte periode worden opgelegd. Dat gebeurt echter zelden, want de rechters willen vermijden dat een kwetsbare persoon zonder bescherming komt te staan.

Het is altijd mogelijk de opdracht van de voorlopige bewindvoerder te herzien of te beëindigen, bijvoorbeeld omdat hij zijn opdracht niet vervult, of omdat dit door de toestand van de persoon gerechtvaardigd wordt. Dat kan gebeuren op verzoek van de beschermde persoon of van elke belanghebbende, of van de procureur des Konings of de voorlopige bewindvoerder. De vrederechter brengt een gemotiveerde beschikking uit. De aanvraag wordt ingediend via een verzoekschrift. De voorlopige bewindvoerder moet in elk geval worden gehoord. Er zal moeten worden bewezen dat de persoon van nu af aan zijn goederen kan beheren en de rechter kan daartoe een geneeskundig getuigschrift vragen.

► Het eindrapport

De rechter zal een min of meer gedetailleerd rapport eisen, afhankelijk van de reden waarom het voorlopig bewind wordt beëindigd en van de vermogenstoestand van de persoon. Het zal om een ander rapport gaan bij overlijden of bij vermoedens van onregelmatigheden. Het is belangrijk dat het document een onderdeel bevat over de evolutie van het vermogen, naast een sociaal en persoonlijk onderdeel.

Aan het einde van zijn mandaat brengt de voorlopige bewindvoerder verslag uit van zijn beheer bij de vrederechter en, in de mate van het mogelijke, bij de beschermde persoon.

De vrederechter stelt regelmatig voor om de beschermde persoon zijn maandelijkse inkomsten gedurende een bepaalde periode op proef te laten beheren. Als dit overtuigend blijkt, kan de beschermingsmaatregel worden opgeheven.

VII. Wordt de voorlopige bewindvoerder | bezoldigd?

De rechter kan een bezoldiging bepalen voor het werk van de voorlopige bewindvoerder. Deze bezoldiging mag niet meer bedragen dan 3% van de inkomsten van de te beschermen persoon. In de praktijk werken de familiale bewindvoerders vaak gratis.

De rechter kan ook een bezoldiging bepalen voor de uitzonderlijke taken die een voorlopige bewindvoerder heeft moeten uitvoeren. Het bedrag en de berekeningswijze van deze bezoldiging zijn niet vastgelegd en er is geen samenhang in de manier waarop de rechters hierover beslissen. Dit kan tot spanningen en problemen leiden.

In bepaalde kantons zijn richtlijnen opgesteld, niet alleen om hierover meer duidelijkheid te scheppen, maar ook om meer waarborgen aan de voorlopige bewindvoerders te bieden. Het gaat echter om lokale initiatieven die van kanton tot kanton verschillen.

De voorlopige bewindvoerder krijgt uiteraard de gemaakte onkosten terugbetaald: briefwisseling, telefoon, reiskosten, administratiekosten, ...

VIII. Bestaan er andere manieren om zich te beschermen

wanneer men voelt dat het beheer van zijn vermogen te ingewikkeld wordt?

Personen die voelen dat ze te kwetsbaar of te vermoeid worden om hun vermogen te beheren, kunnen, in de plaats van onder voorlopig bewind te worden geplaatst of in afwachting daarvan, een beroep doen op het systeem van het mandaat.

Via een mandaat vertrouwt men bepaalde bevoegdheden toe aan een derde die het moet aanvaarden, maar behoudt men toch een zekere zeggenschap. Het mandaat is een informeel beschermingssysteem dat weinig wordt toegepast.

Men moet in ieder geval een reeks voorzorgsmaatregelen treffen wanneer men er gebruik van maakt: welke bevoegdheden is men bereid af te staan en aan wie? Met welke waarborgen?

Bij de opstelling van het mandaat is het van groot belang zich te laten bijstaan door een bekwame en betrouwbare professional (bijvoorbeeld een notaris die een notariële volmacht kan uitvaardigen).

Het mandaat kan te allen tijde worden ingetrokken, zowel door de lastgever als door de lasthebber, wat de maatregel een onzeker karakter geeft.

Er kunnen ook andere, complexere oplossingen worden toegepast samen met de overdracht van goederen aan de volgende generatie, maar ze brengen telkens weer een grondig onderzoek mee naar zowel de wens om goederen over te dragen als de bescherming van de schenker. Hierbij moet men zich altijd door professionele adviseurs laten bijstaan.

Wanneer iemand op leeftijd het te zwaar geworden beheer van een vermogen wil afstaan, kan hij de verantwoordelijkheid ervoor op sommige van zijn naasten proberen over te dragen: zijn kinderen, een vriend, een accountant in wie hij vertrouwen stelt, ... Het mandaat kan een goede oplossing zijn, op voorwaarde dat een hele reeks waarborgen wordt gegeven en dat men zich goed bewust is van de omvang van de bevoegdheden die men overdraagt. Wanneer men bijvoorbeeld verscheidene kinderen heeft, kan het opportuun zijn te bepalen dat minstens twee van hen bij de beslissingen dienen te worden betrokken.

Colofon

SERIE

Luisternetwerk van notarissen
" **De voorlopige bewindvoerder. Een manier om het vermogen te beschermen van wie het niet meer kan.** "

Cette publication est également disponible en français sous le titre :
« **L'administration provisoire. Une manière de protéger le patrimoine des personnes qui ne sont plus en mesure de le faire.** »

Een uitgave van de Koning Boudewijnstichting, Brederodestraat 21, 1000 Brussel en de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat, Bergstraat, 30-34, 1000 Brussel

Emmanuel de Wilde d'Estmael

AUTEUR

REDACTIONELE BIJDRAGEN

Virginie De Potter

COÖRDINATIE VOOR DE KONING BOUDEWIJNSTICHTING

Brigitte Duvieusart

COÖRDINATIE VOOR DE KONINKLIJKE FEDERATIE VAN HET BELGISCH NOTARIAAT

Bart Azare
Charles Six

GRAFISCH CONCEPT

Comfi - www.comfi.be

PRINT ON DEMAND

Manufast-ABP asbl,
een bedrijf voor aangepast werk

Deze uitgave kan gratis worden gedownload van de websites www.kbs-frb.be en www.notaris.be

Ook beschikbaar op iPad via Notanews.

Een printversie van deze uitgave kan (gratis) besteld worden : on line via www.kbs-frb.be, per e-mail naar publi@kbs-frb.be of telefonisch bij het contactcentrum van de Koning Boudewijnstichting

tel. + 32-70-233 728

fax + 32-70-233-727

Artikel nr: 3108

ISBN: 978-90-5130-791-7

Wettelijk depot: D/2893/2012/22

EAN: 9789051307917



Om een deel van de CO2 uitstoot voor de productie van deze brochure te compenseren, financieren de Koning Boudewijnstichting en Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat het planten van 2.500 bomen via de NGO Kiem des Levens.



Deze publicatie is ook gratis te downloaden via
de site van de Koning Boudewijnstichting : www.kbs-frb.be
en de site van de notarissen : www.notaris.be

Deze brochure is een gezamenlijk initiatief van **de Koning Boudewijnstichting en de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat**, in het kader van het luisternetwerk van de notarissen.